

و هم‌پوشانی داشته باشند؛ اما در برخی موارد، چالش‌هایی ایجاد می‌کنند که نیاز به راهکارهای هوشمندانه و مدبرانه دارد. مثلاً توسعه سریع بدون توجه به حفاظت آثار تاریخی یا تغییر کاربری غیرمطابق با هویت فرهنگی از جمله با حفاظت از هویت بناهای تاریخی ناسازگاری دارد. اما اگر بهره‌برداری و تدابیر توسعه همراه با رعایت اصول حفاظت و احترام به میراث فرهنگی باشد، با هم هم‌پوشانی دارند. بنابراین توسعه اقتصادی بر پایه حفظ میراث فرهنگی می‌تواند جذابیت‌های گردشگری و فرصت‌های اقتصادی پایدار ایجاد کند.

حفظ و تداوم میراث فرهنگی، ارزش‌های هویتی و فرهنگی را تقویت می‌کند و هویت ملی را در برابر تغییرات سریع و ناپایدار صیانت می‌کند. بنابراین، این دو حوزه غالباً در قالب سیاست‌گذاری‌های متوازن و هوشمند، می‌توانند در کنار هم هم‌افزایی داشته باشند، اما با توجه به منابع محدود و نیازهای متفاوت، گاهی میان این دو ناترازی و اختلالی صورت می‌گیرد.

مهمترین مسائل مرمت و احیای اماکن میراثی در ایران چیستند؟

فقدان استانداردهای ملی و بین‌المللی منطبق بر شرایط محلی و نبود دستورالعمل‌های مشخص و جامع برای مرمت، باعث آسیب به اصالت و ساختار بناها می‌شود. مسائل محیط‌زیستی و آلودگی، عواملی مانند زلزله، رطوبت، آلودگی هوا و حرارت‌های نامناسب، خسارت‌های جدی به اماکن میراثی وارد می‌کنند.

کمبود منابع مالی و بودجه‌ریزی مناسب، پروژه‌های مرمت نیازمند سرمایه‌گذاری زیاد است، اما کمبود بودجه و اولویت‌بندی نادرست، انجام آن‌ها را محدود می‌کند. فقدان اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی و ناآگاهی جامعه و مسئولان نسبت به ارزش فرهنگی و تاریخی این آثار، باعث کم‌توجهی و در نتیجه آسیب دیدن آنها می‌شود. تداخل فعالیت‌های شهری و توسعه‌طلبی و ساخت‌وسازهای غیرمجاز و توسعه در اطراف ابنیه تاریخی، تهدید جدی برای حفظ ساختار و اصالت آنها است. مشکلات فنی و فن‌آوری قدیمی در مرمت که استفاده از روش‌ها و مواد قدیمی یا نامناسب، می‌تواند به تخریب بیشتر منجر شود. آسیب‌های ناشی از جنگ و حوادث طبیعی و خسارات ناشی از زلزله و سیل، نیازمند برنامه‌های ویژه و سریع مرمت است.

این برشمرد عبارتند از حفظ هویت فرهنگی و ملی و تقویت احساس تعلق ملی و سربلندی فرهنگی کشور، تحرک گردشگری و توسعه اقتصادی با توجه به جذابیت جهانی بناهای تاریخی که باعث افزایش درآمدهای ارزی، ایجاد فرصت‌های شغلی و توسعه زیرساخت‌های اقتصادی می‌شود. توسعه پایدار و شهرسازی که از طریق مرمت آثار سنتی با حفظ معماری بومی و عناصر فرهنگی، به توسعه شهری پایدار کمک می‌کند و از زوال شهرهای تاریخی جلوگیری می‌کند.

نقش این بناها در توسعه پژوهش‌های علمی، آموزش‌های دانشگاهی و پرورش نسل جدید با ارزش‌های فرهنگی می‌شود. جذب سرمایه‌گذاری فرهنگی و اجتماعی زیرا سرمایه‌گذاری در حفظ میراث، برندسازی کشور و جذب گردشگران فرهنگی را تسهیل می‌کند و باعث برندسازی مثبت در سطح جهانی می‌شود.

پایداری محیطی زیرا ایده‌های مرمت و احیا، اغلب براساس اصول پایداری و استفاده مجدد از ساختارهای قدیمی است، که طراحی و ساخت این بناها خود مبتنی بر کاهش مصرف مواد و انرژی بوده است مانند بادگیرهای یزد.

مرز میان توسعه اقتصادی با گرایش افزایش سود و توسعه مرمت و احیای بناهای تاریخی و صنایع دستی کجاست؟ آیا این دو هم‌پوشانی کامل دارند؟

مرز میان پاسداری از هویت ملی و میراث فرهنگی با توسعه و پیشرفت اقتصادی، همواره موضوعی پیچیده و مهم بوده است. این دو نگاه در بسیاری موارد در تضاد نیستند، بلکه می‌توانند مکمل

این بناها و صنایع بازگو می‌کنند بلکه در هویت تاریخی و زندگی و اجتماعی آنها هم بروز و ظهور دارد. امروزه معماری و هنر ایران اسلامی که این بناها و صنایع آن را بازگو می‌کنند، سرمشق علم معماری و ساخت بناهای پایدار از منظر فرهنگی و هنری هم هست و این مزیت اساسی و ممتاز ما در صنعت گردشگری داخلی و خارجی است.

خود این صنعت به تنهایی می‌تواند نقش برجسته‌ای در درآمدزایی و توسعه اقتصادی داشته باشد. کما این که صنعت فرش روزی نه چندان دور، درصد قابل توجهی از منابع درآمدهای ارزی این کشور را تأمین می‌کرد.

بناهای تاریخی و میراثی و صنایع دستی را نباید با نگاه لکچری و لوکس و موزه‌ای تفسیر و سیاست‌گذاری کرد. باید این فرصت را فراهم کرد که این بناها در زندگی جاری شهروندان ایرانی و فهم و درک آنها از معنای انسان و جغرافیا و تاریخ نقش داشته باشند.

بناهای تاریخ تابوی زیبای هنری صرف نیستند بلکه در ساماندهی بنای زندگی ایرانی اسلامی هم نقش دارند و برای گردشگران خارجی این بناها و صنایع دستی پنجره‌ای است که به سوی آشنایی با فرهنگ و تمدن این کشور و به جای آنکه رسانه‌های خارجی از ایران تصویری کاریکاتوری بسازند، بناهای میراثی و صنایع دستی شایسته‌تر این تصویرسازی را صورت‌بندی می‌کنند.

به‌طور مشخص‌ترین نقش بناهای تاریخی و میراثی و صنایع دستی را توضیح بیشتری دهید؟

اگر بخواهم فهرست وار این موارد

